

Marina Espasa

Esriptora i crítica literària

A 'El dia del cérvol' (L'Altra), Marina Espasa explica l'enamorament entre la Minerva i el Ricard, dos barcelonins que estan a la trentena, mentre, en paral·lel, ella investiga per què la ciutat s'ha omplert de cérvols. Com és el món on vivim i cap a on va?

MANOLO GARCÍA

“Desconfia del noi perfecte que coneixes en un bar”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Fa quatre anys, quan vas debutar en la ficció amb *La dona que es va perdre* (Empúries, 2012), em vas dir que hi retrataves “una societat de final de l'Imperi Romà”. ¿Diries que el món que apareix a *El dia del cérvol* és més fosc?

Més fosc? No ho crec. Tenia ganes de parlar de la Barcelona totalment actual i contemporània meva. La crisi no s'ha acabat, però ens hi hem acostumat. Volia fer uns personatges que s'han acostumat a aquesta vida eternament precària que viuen, des d'un punt de vista econòmic, laboral i també sentimental. L'altre llibre narrava més l'esclat de la crisi i el tot era més apocalíptic.

La Minerva és nascuda el 1983.

És professora universitària, però té un contracte d'associada i cobra poquíssim. Si no acaba la tesi, sap que la faran fora. Viu en un pis que no és seu, que li subloga a una amiga que ha marxat a Berlín, en principi, per trobar-hi feina. Tots els personatges de la novel·la tenen entre 30 i 35 anys. És

una edat en què encara no estàs tan establert com als 40. Encara tens una certa energia.

Està escrivint la tesi, centrada en el concepte del temps en la novel·la artúrica medieval.

Com que és medievalista, fa una tesi en una llengua que ningú no entén, que és el francès antic; llegeix uns llibres que ningú no llegeix, sobre cavallers medievals... Li sembla que tot el que fa són coses de morta. Un dels motors de la novel·la és la lluita de la Minerva per estar viva. És el tret més autobiogràfic del llibre. Jo vaig estudiar filologia romànica, com la meva protagonista.

A més de fer la tesi, s'adona que hi ha una proliferació de cérvols a Barcelona.

Aquesta obsessió pels cérvols jo la tenia i la vaig transmetre als personatges. De cop i volta en vaig començar a veure pertot arreu. Es podia associar fàcilment a gorres, camises de quadres i *hipsters*. Els cérvols havien de

“ELS MEUS PERSONATGES S'HAN ACOSTUMAT A AQUESTA VIDA ETERNAMENT PRECÀRIA”

ser el senyal d'alguna cosa, a la novel·la. Una societat secreta. I llavors vaig començar a inventar-me la trama política. Hi ha dues associacions secretes, els Atletes del Nord i els Ganduls del Sud. Els primers es podria dir que són d'ultradreta, i els segons, antifeixistes.

¿La manera de treballar en aquest segon llibre ha sigut molt diferent de la de *La dona que es va perdre*?

Sí. He treballat de manera molt diferent i no m'agrada com ho he fet [riu]. He comès algun error de principiant: vaig tenir massa confiança i vaig provar d'experimentar sense fer gaires esquemes. Això em va portar a escriure moltes pàgines que no van servir: no s'entenen i eren molt confuses. Al cap d'un any vaig haver d'aturar-me i fer-me un esquema molt clar, com amb la primera novel·la.

T'agrada molt que els teus personatges viatgin a llocs i temps diferents. Els cérvols, a més de ser símbols dels Ganduls o dels Atletes, tenen la pro-

pietat que si els toques pots fer un petit salt temporal o espacial. O les dues coses a la vegada. És com si passessis per una esclatxa cap a una altra dimensió. La Minerva un dia va a parar al 2010 i troba un personatge de la Barcelona recent, la Patricia Heras.

La vas arribar a conèixer?

No! Recordo vagament quan es va suïcidar: va sortir a les notícies, es deia que una noia que estava de permís penitenciari s'havia llançat per la finestra... però llavors no vaig seguir gaire el cas del 4-F. Va ser amb el documental, *Ciutat morta*, que vaig quedar totalment impressionada. El vaig veure al cinema, abans que el passessin pel canal 33, i em va frapar molt. Després de comprar el seu llibre, *Poeta muerta*, se'm va ocórrer que podia fer un capítol del llibre en què la Minerva es trobés la Patricia. La vaig situar en un cementiri, la ciutat dels morts.

Per a tu, ¿Barcelona és una ciutat més viva de nit que de dia?

No, no! [Riu.]

És morta i prou.

Una mica, sí. O una mica adormida.

¿Està més adormida ara que quan vas publicar *La dona que es va perdre*? O que abans de la crisi?

En certa manera, no. La crisi ha provocat un esclat important: la presa de consciència política de molta gent, el moviment del 15-M... Ara tenim una alcaldessa que ve d'on ve. Al principi del llibre, quan la Minerva arriba a l'Heliogàbal, troba els amics asseguts en una taula i estan parlant de política. I comenta això: de què podrien estar parlant, sinó de política? En els últims anys hi ha hagut eleccions cada sis mesos. La gent ha sortit molt al carrer. Es van obrir les places.

Des del principi, quan la Minerva i el Ricard es coneixen, ja hi ha una desconfiança mútua. Ella no se'n refia i ell sembla que li amagui coses.

Són dos personatges que estan molt protegits, es van trobant i s'agraden, però no s'acaben de treure les armadures. És com si fossin cavallers medievals. *El dia del cérvol* té un punt de novel·la d'espies: és un gènere que m'agrada molt. Desconfia del noi perfecte que coneixes en un bar.

Voldries fer una novel·la d'espies?

Sempre n'he volgut fer una. Com que no hi ha guerra freda, m'he d'inventar guerres entre mons. Estic esperant que hi hagi un conflicte mundial per fer com John Le Carré... però potser no cal! [riu.] A *El dia del cérvol* hi ha una cita de Leonardo Sciascia per mostrar quina mena de novel·la negra m'agrada. És d'*Il giorno della civetta*, en què diu que no es pot viure a Sicília “sense tenir en compte la dimensió fantàstica”, encara que ell sigui molt realista.

¿Això ho podríem traslladar a Catalunya?

No es pot estar a Catalunya sense fantasia. esclar. I a Barcelona, tampoc [riu]. Els catalans necessitem altes dosis de fantasia. El meu exercici literari és narrar la realitat a través d'un món inventat que he creat. M'interessa més i crec que crida més l'atenció del lector. Potser requereix una mica més d'esforç, però també intento que hi hagi més riquesa. ◆◆